

پایگاه اطلاعات علمی

دانشگاه پیام نور
مرکز مشهد

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته الهیات
گرایش: فقه و مبانی حقوق اسلامی

عنوان:

بررسی کودک آزاری در فقه و حقوق کیفری ایران

استاد راهنما:

دکتر محمد بهروزیه

استاد مشاور:

دکتر نادر صنعتی شرقی

نگارنده:

محمد رضا آقایی بجستان

آبان ۱۳۹۵

تاریخ: ۱۳۹۵ / ۱۱ / ۲۳
شماره: ۱۲۲۱۱۸۷۹۸
پیوست:

دانشگاه پیام نور خراسان رضوی
مرکز مشهد
باسم تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم و تحقیقات و فناوری

صور تجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

آقای/خانم **محمدرضا آقائی بجنستان**

دانشجوی رشته **الهیات گرایش فقه مبانی حقوق**

به شماره دانشجویی **۹۲۴۱۲۲۱۵۷**

تحت عنوان:

بررسی کودک آزاری در فقه و حقوق کیفری ایران

جلسه دفاع پایان نامه کارشناسی ارشد نامبرده با حضور هیات داوران در مورخ تاریخ: ۱۳۹۵/۰۸/۲۳ ساعت ۱۲ تا ۱۳ در محل مرکز مشهد برگزار و پس از ارزیابی پایان نامه مذکور به شرح زیر ارزیابی گردید.

نمره نهایی	دستاوردهای پژوهشی *	دفاع بر مبنای ۱۸	
۱۷	—	۱۷	به عدد
هفته و یکم	—	ده روز و یکم	به حروف
خوب	درجه ارزشیابی		

امضاء	محل خدمت	مرتبیه دانشگاهی	نام و نام خانوادگی	هیات داوران
	پیام نور	استادیار	دکتر محمد بهروزیه	راهنما
	پیام نور	استادیار	دکتر نادر صنعتی شرقی	مشاور
	پیام نور	استادیار	دکتر زهرا گواهی	داور
	پیام نور	استادیار	دکتر اعظم امینی	نماینده تحصیلات تکمیلی

نمره نامبرده بر اساس بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط به دستاوردهای پژوهشی مستخرج محاسبه و در تاریخ ۱۳۹۵/۰۸/۲۳ نهایی شده است.

نام و امضای کارشناس پژوهشی مرکز مشهد

(* نمره دستاورد پژوهشی برابر دستورالعمل مربوط در مهلت مقرر پس از دفاع تعیین شده و توسط کارشناس پژوهشی محاسبه و نمره نهایی اعلام می گردد.)

مشهد: بولوار معلم - معلم ۷۱ - صندوق پستی ۹۱۷۳۵ - ۴۳۳

نشانی الکترونیکی: info@pnum.ac.ir

تلفن: ۰۵۱۱-۸۶۸۳۹۰۰ (۲۰ خط) - ۰۵۱۱-۸۶۸۳۰۰۱ - ۰۵۱۱-۸۶۸۳۰۰۰ شماره دبیرخانه: داخلی ۵۷۹

تعهد نامه اصالت پایان نامه

اینجانب محمد رضا آقائی بجزستان دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته تخصصی در رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی که در تاریخ ۱۳۹۵/۰۸/۲۳ از پایان نامه خود تحت عنوان: بررسی کودک آزاری در فقه و حقوق کیفری ایران. با کسب نمره ۱۷ دفاع نموده‌ام، بدینوسیله متعهد می‌شوم.

(۱) این رساله/پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان‌نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده‌ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست مربوط ذکر و درج کرده‌ام.

(۲) این رساله/پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم‌سطح، پایین‌تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

(۳) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره‌برداری اعم از چاپ مقاله، کتاب، ثبت اختراع و... از این پایان‌نامه/رساله را داشته باشم، با ذکر نام استادان راهنما و مشاور و درج نام دانشگاه پیام نور اقدام خواهم کرد.

(۴) چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب حقوقی ناشی از آن را می‌پذیرم و همچنین دانشگاه پیام نور مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار کند و در صورت ابطال مدرک تحصیلی‌ام هیچ‌گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: محمدرضا آقائی بجزستان

تاریخ و امضاء

تشکر و سپاس

به نام خداوند متعال

جناب آقای دکتر محمد علی باقری

معلم و دانشمند فرزانه و دانا

که در طول سال‌های گذشته با راهنمایی و حمایت شما در زمینه‌های مختلف علمی و پژوهشی پیشرفت‌های قابل توجهی حاصل گردید.

این موفقیت‌ها را مدیون دغدغه‌های شما و تلاش‌های بی‌وقفه شما در جهت ارتقای سطح علمی و پژوهشی هستیم.

با تشکر از زحمات و مساعدت‌های شما که باعث شد تا بتوانیم در زمینه‌های مختلف علمی و پژوهشی فعالیت‌های خود را توسعه دهیم.

با احترام

دکتر سید علی محمدی
دانشجوی دکتری رشته مهندسی مکانیک
گروه مهندسی مکانیک
دانشگاه صنعتی امیرکبیر
تهران

دانشگاه صنعتی امیرکبیر
گروه مهندسی مکانیک
تهران

دست‌رسی به این مدرک بر پایه آیین‌نامه ثبت و اشاعه پیشنهادها، پایان‌نامه‌ها، و رساله‌های تحصیلات تکمیلی و صیانت از حقوق پدیدآوران در آنها (وزارت علوم، تحقیقات، فناوری به شماره ۱۹۵۹۲۹/۱۹۵۹۲۹ و تاریخ ۱۳۹۵/۹/۶) از پایگاه اطلاعات علمی ایران (گنج) در پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایراندک) فراهم شده و استفاده از آن با رعایت کامل حقوق پدیدآوران و تنها برای هدف‌های علمی، آموزشی، و پژوهشی و بر پایه قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان، و هنرمندان (۱۳۴۸) و الحاقات و اصلاحات بعدی آن و سایر قوانین و مقررات مربوطه شذنی است.

تقسیم به :

تقسیم به تمام کتب کمالیه و غیره سرزیم، انجمن کمالیه و غیره

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده.....
۲	کلیات.....
۳	مقدمه.....
۵	الف: بیان مساله.....
۶	ب:اهداف تحقیق.....
۶	اهداف کلی.....
۶	اهداف کاربردی.....
۶	ج: ضرورت تحقیق.....
۷	د: سؤال‌های تحقیق.....
۷	سؤال‌های اصلی.....
۷	سؤال فرعی.....
۷	ه: فرضیه ها.....
۷	فرضیه های اصلی:.....
۷	فرضیه فرعی:.....
۸	ز: سابقه تحقیق.....
۸	ح: روش تحقیق.....
۹	ط: شیوه ساماندهی تحقیق.....

فصل اول: بررسی مفاهیم، تاریخچه و عوامل کودک آزاری

۱۱	مبحث اول: بررسی مفاهیم.....
۱۱	گفتار اول: کودک.....
۱۱	الف: تعریف لغوی کودک.....
۱۱	ب: تعریف اصطلاحی کودک.....
۱۱	۱- کودک از دیدگاه اسلام.....
۱۲	۲- کودک از منظر حقوقی.....

- ۳- کودک در حقوق تطبیقی و بین المللی..... ۱۳
- ۴- کودک از منظر کنوانسیون حقوق کودک ۱۹۸۹..... ۱۴
- گفتار دوم: کودک آزاری ۱۴
- الف: تعریف کودک آزاری..... ۱۵
- ب: انواع کودک آزاری..... ۱۶
- ۱- کودک آزاری جسمی ۱۶
- ۲- کودک آزاری جنسی..... ۱۷
- ۳- کودک آزاری روانی..... ۱۸
- گفتار سوم: تاریخچه ی پرداختن به آزار کودک..... ۱۹
- الف: دوران شکل گیری مفهوم کودک آزاری..... ۱۹
- ب: دوران پیشگیری از کودک آزاری..... ۲۱
- گفتار چهارم: بررسی عوامل مؤثر در کودک آزاری..... ۲۱
- الف: عوامل شخصی..... ۲۱
- ۱- عوامل مربوط به شخصیت و ویژگی های کودک..... ۲۱
- ۲- عوامل مربوط به شخصیت و ویژگی های والدین..... ۲۳
- ۱-۲ سن والدین ۲۳
- ۲-۲ شغل والدین..... ۲۳
- ۳-۲ سابقه محکومیت یا سوء پیشینه والدین..... ۲۴
- ۴-۲ اعتیاد والدین..... ۲۴
- ۵-۲ سابقه بیماری جسمی یا روانی والدین..... ۲۵
- ب: عوامل محیطی ۲۵
- ۱- عوامل مربوط به خانواده..... ۲۵
- ۱-۱ جمعیت خانواده..... ۲۵
- ۱-۲ سابقه طلاق و جدایی در خانواده..... ۲۶
- ۱-۳ انزوای اجتماعی خانواده..... ۲۶
- ۱-۴ مذهب خانواده..... ۲۷
- ۱-۵ شرایط اقتصادی خانواده..... ۲۸
- ۲- عوامل مربوط به اجتماع..... ۲۹
- ۱-۲ محل سکونت خانواده..... ۲۹
- ۲-۲ عامل اشتغال کودکان..... ۳۰

ج: علل سیاسی و فرهنگی	۳۱
د- علل آموزشی	۳۳
۱- تنبیه	۳۴
۲- ایجاد ترس و اضطراب	۳۴
۳- نحوه ی برخورد معلمان	۳۴
۴- هزینه های آموزشی	۳۴
و- علل روانشناختی و بالینی	۳۵
۱- علل روانشناختی	۳۵
۲- علل بالینی	۳۶
۱-۲ علل مربوط به والدین	۳۶
۲-۲ علل مربوط به کودک	۳۷

فصل دوم: بررسی احکام فقهی کودک آزاری

مبحث اول: احکام فقهی	۴۰
گفتار اول: کودک آزاری جسمی	۴۱
الف: قصاص نفس	۴۱
۱- ادله قصاص بالغ در قتل کودک	۴۱
۲- عدم قصاص بالغ به جهت قتل کودک	۴۲
ب: قصاص عضو	۴۳
۱- جنایت بر دندان کودک	۴۴
۲- جنایت بر آلت تناسلی کودک	۴۶
گفتار دوم: کودک آزاری جنسی	۴۶
الف: زنا با بالغ با کودک	۴۶
ب: لواط با کودک	۴۷
۱- مفهوم لواط و تفخیز و حکم آن	۴۷
۲- حد لواط	۴۸
گفتار سوم: کودک آزاری روانی	۵۰
الف: توهین و قذف کودک	۵۰
۱- مفهوم قذف و حد آن	۵۰
۲- کیفر قذف کودک	۵۰

- ب: کودک ربایی ۵۱
- گفتار چهارم: مجازات مرتکبین جنایت علیه کودک در فقه ۵۲
- مبحث دوم: پاسخ برخی از مراجع عظام تقلید در رابطه با کودک آزاری ۵۴

فصل سوم: بررسی حقوقی کودک آزاری

- مبحث اول: نگاه اجمالی به قوانین کیفری حمایتی کودکان و نوجوانان بعد از انقلاب ۵۸
- گفتار اول: قوانین کیفری شکلی ۵۹
- الف: لایحه قانونی تشکیل دادگاه های عمومی ۱۳۵۸ ۵۹
- ب: آیین نامه قانون تشکیل دادگاه های عمومی و انقلاب ۱۳۷۳ ۵۹
- ج: قانون حمایت از کودکان و نوجوانان ۱۳۸۱ ۵۹
- گفتار دوم: قوانین کیفری ماهوی ۶۰
- الف: قانون مجازات اسلامی ۱۳۷۰ و ۱۳۷۵ ۶۰
- ب: ماده واحده تصویب کنوانسیون ممنوعیت اقدام فوری برای محو بدترین اشکال کار کودک ۶۰
- ۱۳۸۰ ۶۲
- ج: قانون مبارزه با قاچاق انسان ۱۳۸۳ ۶۴
- د: قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ ۶۵
- مبحث دوم: کودک آزاری ناشی از خشونت خانگی در حقوق کیفری ایران ۶۷
- گفتار اول: کودک آزاری جسمی ۶۸
- الف: فرزند کشی ۶۹
- ۱- علل فرزند کشی ۶۹
- ۲- تعریف و اشکال فرزند کشی ۷۰
- ۳- حکم کشتن فرزند توسط والدین ۷۰
- ۱-۳ حکم کشتن فرزند توسط پدر و جد پدری در قانون ۷۱
- ۲-۳ حکم کشتن فرزند توسط مادر در قانون ۷۳
- ۳-۳ نقد حکم معافیت پدر و جد پدری از قصاص ولد و لزوم تشدید مجازات کنونی ۷۴
- ب: ضرب و جرح و قطع عضو ۷۵
- ج: تنبیه بدنی ۷۶
- د: عدم تامین نفقه از سوی والدین ۷۹
- گفتار دوم: کودک آزاری جنسی ۸۲
- الف: زنا با کودک و حمایت در برابر زناي والدین ۸۲

ب: لواط با کودک و حمایت در برابر لواط والد.....	۸۴
ج: تفخیز با کودک و حمایت در برابر تفخیز والدین	۸۶
گفتار سوم: کودک آزاری روانی	۸۷
الف: توهین و قذف کودک	۸۸
۱- تعریف.....	۸۸
۲- قذف کودک در قانون مجازات اسلامی	۸۸
ب: کودک ربایی	۸۹
نتیجه و پیشنهادها	۹۲
منابع	۱۰۰
چکیده انگلیسی.....	۱۰۵

نام خانوادگی: آقای بجستان	نام: محمد رضا
عنوان پایان نامه:	
بررسی کودک آزاری در فقه و حقوق کیفری ایران	
استاد راهنما: دکتر محمد بهروزیه	استاد مشاور: دکتر نادر صنعتی شرقی
نماینده گروه آموزشی: دکتر اعظم امینی	استاد داور: دکتر زهرا گواهی

درجه تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته: الهیات	گرایش: فقه و مبانی حقوق اسلامی
دانشگاه: پیام نور	مرکز: مشهد	تاریخ دفاع: ۱۳۹۵/۰۸/۲۳
تعداد صفحه:		
کلید واژه ها: کودک، آزار، کودک آزاری، احکام فقهی و حقوقی		
چکیده:		
<p>یکی از آسیب های اجتماعی که جامع را تهدید می کند افزایش روزافزون پدیده کودک آزاری است. آزار کودک به معنای هر گونه آسیب جسمی یا روانی، سوء استفاده جنسی و یا غفلت و بی توجهی به نیازهای اساسی کودک می باشد.</p> <p>درسیاست کیفری و جنایی امروز، هرگاه بخشی از بزه دیدگان به دلیل شرایط جسمی یا روانی یا اجتماعی در معرض آسیب بیشتری باشند، قوانین کیفری حمایت بیشتری از آنان در برابر تعرض مجرمین انجام می دهد، این در حالی است که در حقوق قدیم چنین گروهی حمایت کمتری دریافت می کردند.</p> <p>در قوانین مختلفی که ما در کشور خود داریم در رابطه با حمایت از اطفال به طور عام پیش بینی های خوبی شده است و شاید از این جهت کمتر مشکلی وجود داشته باشد اما بطور اخص، مخصوصا کودک آزاری دارای خلع های قانونی است که جا دارد قانون گذار توجه بیشتری نسبت به آن داشته باشد.</p> <p>در این پایان نامه سعی شده تا جایگاه کودک آزاری در مقررات فقهی که قدمت تاریخی دارند را با وضعیت کنونی آن در حقوق داخلی و تحولات آن مقایسه و بررسی شود، در فصول این پایان نامه به بررسی مفاهیم، تاریخچه و عوامل کودک آزاری، بررسی فقهی کودک آزاری و بررسی حقوقی کودک آزاری پرداخته شده است.</p>		

کلیات

مقدمه:

کودکان به عنوان آسیب پذیرترین قشر جامعه، همواره مظلوم ترین و ستم دیده ترین افراد بوده اند. تاریخ پیدایش کودک آزاری به زمان هایی که انسان خود را شناخته است بر می گردد. در زمان های قدیم کودک به عنوان کالا داد و ستد می شد و هیچ حقی نسبت به اعتراض به حقوق از دست رفته خود نداشت. با گذشت زمان و متمدن شدن جوامع، نسبت به حقوق اطفال توجه بیشتری داده شد و جوامع داخلی و بین المللی نیز به احیاء حقوق کودکان پرداخته اند. کودکان به لحاظ ویژگی های جسمی و روحی خاص نیازمند سیاست های متفاوت نسبت به بزرگسالان می باشند. در حقوق کیفری کودکان و نوجوانان، کودک موجود انسانی است که از نظر ویژگی بدنی و روانی با بزرگسالان متفاوت است. این تفاوت او را بیش از بزرگسالان در برابر کژروی و بزهکاری آسیب پذیر می سازد.

در نوشته های علوم جنایی برجسته ترین تعبیری که به منزله یک اصطلاح فنی درباره بزه دیدگی کودکان به کار می رود، بدرفتاری با کودک یا کودک آزاری است. کودک آزاری، عبارت است از آسیب رساندن بدنی، روانی یا عاطفی عمدی یا از روی غفلت به یک کودک، به ویژه به شکل بدرفتاری یا سوء استفاده جنسی یا ترک کودک توسط پدر و مادر یا پرستار کودک که به بهره کشی یا سوء استفاده آسیب شدیدی بدنی، روانی یا عاطفی، بدرفتاری یا سوء استفاده جنسی، یا مرگ کودک بینجامد.

تحقیقات نشان داده است که کودکان بیشتر از هر جایی در میان خانواده در معرض خطر خشونت و بد رفتاری قرار دارند. در حقیقت احتمال اینکه کودکان توسط اعضای خانواده به قتل برسند، مورد حمله و آزار جنسی قرار گیرند و یا محکوم به تحمل عادات سنتی زینبار و خشونت روانی گردند بسیار بیشتر از آن است که بیگانگان کودکان را در معرض این خطرات قرار می دهند.

خشونت بیرون از خانواده نظیر درگیری کودک در برخوردهای مسلحانه، خشونت های اجتماعی، آدم ربائی، سوء استفاده جنسی سازمان یافته همانند روسپیگری، دشنام، سرکوفت و ریشخند می باشد.

از طرف دیگر مقررات بین المللی که در اسناد الزام آوری مانند کنوانسیون حقوق کودک بازتاب یافته اند، بر حمایت ویژه ای از کودکان و بکارگیری تدابیر آموزشی - پرورشی و بازپرورانه تأکید می کند. برای نمونه، ماده ۳۹ کنوانسیون حقوق کودک، کشورهای عضو را متعهد می سازد که همه اقدامهایی را که برای تسریع بهبودی بدنی و روانی کودک بزه دیده لازم است، به کار بندند. دولت ایران نیز به این کنوانسیون پیوسته

است، ولی حمایت های دولت ایران بیشتر در سطح سیاست جنایی تقنینی و در چارچوب حمایت کیفری نمود دارد، در سطح سیاست جنایی تقنینی می توان به قانون حمایت از کودکان ونوجوانان (۱۳۸۱/۹/۲۵) اشاره کرد که کودک آزاری را جرم و سزاوار کیفرهای حبس و جزای نقدی دانسته است که نشانه هایی از بزه دیده شناسی حمایتی در آن آشکار است.

اما مهمتر از جنبه تقنینی جنبه اجرایی و حمایتی آن است که تلاش هرچه بیشتر نهادهای مردمی مانند NGOها و نهادهای دولتی مانند سازمان بهزیستی و... را می طلبد.

الف) بیان مسأله:

آزار به معنی هرگونه عمل عمدی است که به آسیب جسمی، روانی و یا جنسی منجر شود. حیطة آزار در مورد کودکان، شامل تمام افرادی که کمتر از ۱۸ سال و در بعضی از تعریف‌ها کمتر از ۱۶ سال دارند، می‌باشد. آزار جنسی کودکان مصادیق زیادی دارد که مهمترین آنها عبارتند از:

توریسم جنسی یا گردشگری جنسی، هرزه‌نگاری (پورنوگرافی) نسبت به کودکان، قاچاق کودکان و جرایم و اعمال منافی عفت علیه کودکان. کودک آزاری در معنای گسترده خود، تجاوز به حقوق قانونی کودک از طریق ایراد صدمه روانی و جسمانی می‌باشد که اغلب توسط والدین صورت می‌گیرد.

ماده دوم قانون حمایت از کودکان و نوجوانان (مصوب ۱۳۸۱) در تعریف گونه‌ای از کودک آزاری می‌گوید: هر نوع اذیت و آزار کودکان و نوجوانان که موجب شود به آنان صدمه جسمانی یا روانی و اخلاقی وارد شود و سلامت جسم یا روان آنان را به مخاطره اندازد، ممنوع است.

در قوانین کیفری ایران، تنها در ماده ۶۴۰ قانون مجازات اسلامی (در فصل هجدهم تحت عنوان جرایم ضد عفت و اخلاق عمومی) به طور کلی و عام به این مسأله پرداخته است. در این ماده قانونی، هیچ اشاره و تاکید خاصی نسبت به کودکان در جهت حمایت بیشتر از آنها، به عمل نیامده است و به نظر می‌رسد که قانونگذار کیفری باید با توجه به آسیب‌پذیری بیشتر اطفال، طفل بودن را از علل مشدده جرم قرار دهد و به جرم‌انگاری خاص برای اطفال در این زمینه‌ها اقدام کند.

در قوانین فعلی ایران در مورد قاچاق کودکان نیز جرم‌انگاری خاصی انجام نشده است و قوانین و مقررات جداگانه‌ای برای ممنوعیت قاچاق اطفال وجود ندارد. اما روبرو شدن جامعه با تعدد این جرم از سوی دیگر سبب شد تا در سال ۸۱ قانون حمایت از کودکان و نوجوانان تصویب شود. تصویب این قانون اگرچه خود، قدم بزرگی در کمک به کودکان قربانی محسوب می‌شد اما نواقص آن هنوز بسیار زیاد است.

تحقیقات نشان داده است که کودکان بیشتر از هر جایی در میان خانواده در معرض خطر خشونت و بد رفتاری قرار دارند. در حقیقت احتمال اینکه کودکان توسط اعضای خانواده به قتل برسند، مورد حمله و آزار جنسی قرار گیرند و یا محکوم به تحمل عادات سستی زیان‌بار و خشونت روانی گردند بسیار بیشتر از آن است که بیگانگان کودکان را در معرض این خطرات قرار می‌دهند از این رو باید قوانین و مجازات‌ها در این حوزه بیش از پیش گسترش و نمود پیدا کند.

ب: اهداف تحقیق:

اهداف کلی:

- بررسی مفهوم کودک آزاری
- بررسی فقهی و حقوقی کودک آزاری
- بررسی رویکرد حقوق کیفری ایران در قبال کودک آزاری
- بررسی آراء و نظرات فقها و حقوقدانان در خصوص جرم کودک آزاری
- بررسی شرایط و ویژگی های تحقق جرم کودک آزاری در فقه و حقوق ایران
- چگونگی برخورد با آن از نگاه فقه اسلامی
- ارائه پیشنهاداتی به قانونگذار در جهت رفع معضلات مربوطه.

اهداف کاربردی

- کمک به جامعه حقوقی و قضایی و آحاد مردم که دست اندرکاران قضایی را به دیده افراد مطمئن و آشنا به حقوق می بینند.
- کمک به دانشجویان و اساتید حقوق از جهت افزایش اطلاعات و همچنین ارائه یک منبع مستقل در موضوع مربوطه.

ج: ضرورت تحقیق:

کودک آزاری از جمله آسیب های اجتماعی است که به دلیل گستردگی عوامل موثر و تاثیرات عمیقی که این عوامل رشد و شخصیت کودک، خانواده و اجتماع می گذارد، می تواند به عنوان یکی از اولویت های مسائل سلامت روانی و اجتماعی مورد توجه قرار گیرد.

نظر به اینکه بین مفهوم کودک آزاری و تنبیه کودکان از ناحیه والدین نسبت عموم و خصوص برقرار بوده و اینکه همواره تنبیه کودکان از ناحیه والدین در نظام حقوقی اسلام، مورد انتقاد اندیشمندان حقوق در داخل و خارج کشور بوده، بدین منظور لازم دانسته شد تا به بررسی مبانی فقهی تنبیه و ضرورت و حدود آن و نیز به بررسی دیدگاه نظام حقوقی ایران و بررسی حقوق کیفری در خصوص کودک آزاری پرداخته شود.

به لحاظ اهمیت موضوع در حقوق ایران و فقه بر آن شدیم تا به بررسی وضعیت حقوقی کودک آزاری در حقوق کیفری ایران و فقه بپردازیم تا زمینه و بستر مناسبی را برای سایر محققان و پژوهشگران که علاقمند

هستند درآینده به بررسی و مقایسه کودک آزاری در فقه و حقوق کیفری پردازند فراهم کند، و به یکی از منابع برای مطالعه در این زمینه قرار گیرد .

د:سؤال های تحقیق

سؤال های اصلی :

۱. ساختار و چارچوب فقه و حقوق کیفری ایران برای مقابله با کودک آزاری چگونه است؟
۲. در فقه اسلامی برای برخورد و مقابله با کودک آزاری چه احکامی وجود دارد؟
۳. مهمترین چالشهای قوانین کیفری داخلی برای مقابله با کودک آزاری کدام است؟

سؤال فرعی:

۱. نظر شرع مقدس درباره کودک آزاری چگونه است؟

ه: فرضیه ها:

فرضیه های اصلی:

۱. به نظر می رسد ساختار و چارچوب قوانین کیفری ایران برای مقابله با کودک آزاری مناسب است اما قوانین تکمیلی بیشتری مورد نیاز است .
۲. در فقه اسلامی برای حفظ شأن و تربیت کودک ارزش و اهمیت قابل توجهی قائل شده است و مجازات هایی برای کار کودکان و بهره گیری های غیر مجاز را در نظر گرفته است.
۳. به نظر می رسد مهمترین چالش به رسمیت شناختن قیمومیت والدین نسبت به فرزندان حتی پس از بروز آزارهای شدید جسمی و روانی، طوری که والدین فرزندان خود را جز مایملک خود می دانند.

فرضیه فرعی:

۱. کودک آزاری در شرع اسلام جایز نیست و هر گاه پدر یا مادری مرتکب چنین کاری شوند حاکم شرع می تواند آنها را تعزیر کند و اگر کاری باشد که منتهی به فوت یا نقص عضو یا جراحتی گردد ، دیه دارد ولی تنبیه های جزئی و مختصر که هیچ گونه اثری روی بدن نگذارد آن هم در صورت ضرورت ، مانعی ندارد .

ز: سابقه تحقیق

موضوع این پژوهش مقایسه کودک آزاری در فقه و حقوق کیفری ایران است با بررسی که در رابطه با مسئله تحقیق انجام گرفت معلوم شد کمتر کتاب و پایان نامه ای مستقلی که بطور کامل اختصاص به این موضوع داشته باشد در داخل کشور وجود دارد. برای نمونه در آثار صاحب نظرانی در خصوص کودک آزاری اشاره شده است اما بطور خاص مسئله‌ی تحقیق ما مورد بحث و تحلیل واقع نشده است. البته در مقالات و یا پایان نامه های کارشناسی ارشد و دکتری و همچنین آثار بزرگان به سوالات فرعی تحقیق پرداخته شده و مباحث و نظرات ارزشمندی وجود دارد که در مقدمه و همچنین در بدنه تحقیق از آنها استفاده شده است.

ح: روش تحقیق:

روش تحقیق در این پژوهش به صورت توصیفی - تحلیلی می باشد و برای گردآوری اطلاعات از سه منبع استفاده شده است.

الف) روش کتابخانه ای: از آنجا که کلیه دانش های بشری را می توان در کتاب و کتابخانه جستجو کرد، به جهت جمع آوری اطلاعات، قبل از استفاده از هر ابزار دیگری از کتاب استفاده شده است.

ب) اینترنت: برای این که مطالب جمع آوری شده از طریق روش کتابخانه ای با مطالب روز تطبیق داده شود، از اینترنت استفاده شده است. با مراجعه مستقیم به منابع موجود در کتابخانه و مطالعه کتب مختلف و مقالات، مطالب مورد نظر جمع آوری شده است و همچنین از شبکه های کامپیوتری نیز به عنوان ابزار گردآوری اطلاعات استفاده شده است.

ج) استفتائات مراجع اعظام تقلید: به دلیل نوآوری بعضی از مطالب میتواند منبع مهمی در جهت تکمیل و جمع آوری اطلاعات قرار گیرد.

توصیف حقوقی و تحلیل محتوا براساس قواعد منطقی حقوقی پرداخته تا نتیجتاً به بهترین نظرها رسیده و ابهامات موجود و جایگاه واقعی موضوع را شناخته و ارائه نماییم. همچنین نگارنده در صدد است که طرز ارائه مطالب تحقیق ضمن این که از جنبه های نظری برخوردار باشد، جنبه های عملی و کاربردی نیز داشته باشد. در واقع در تهیه و گردآوری سعی شده است با استفاده از روش تحلیلی و منابع کتابخانه ای، علی رغم منابع محدود در این زمینه، نظرات حقوقدانان و فقها در هر زمینه که مربوط به این

عنوان باشد، جمع آوری و در حد امکان با رجوع به کتب و مقالات، موضوعات بررسی می‌شود. و در نهایت به عنوان نتیجه، فشرده نتایج به دست آمده به منظور ارائه پاسخی در خور شایسته به سوالات تحقیق بیان می‌گردد و با نتیجه‌گیری بحث را پایان می‌بریم

ط: شیوه ساماندهی تحقیق:

این تحقیق به سه فصل اصلی و یک نتیجه‌گیری تقسیم خواهد شد. فصل اول به بررسی مفاهیم، تاریخچه و عوامل کودک آزاری اختصاص یافته است، در فصل دوم به بررسی فقهی کودک آزاری پرداخته و از نظرات و احکام فقهای مشهور متقدم و متاخر استفاده می‌شود، در فصل سوم و پایانی تحقیق به بررسی حقوقی کودک آزاری در حقوق کیفری ایران پرداخته که شامل قوانین کیفری مورد حمایت کودکان در بعد انقلاب و مباحث کودک آزاری ناشی از خشونت خانگی در حقوق کیفری ایران است و در نتیجه‌گیری با تشریح خلاصه ای از تحقیق، جمع بندی از بحث ارائه می‌گردد.